

Istanbul'un tarihî liseleri

ÇAMLICA'DAKİ GÜZEL LİSE

Ahmet Ratip Paşa'nın köşk bahçesine
yapılan bina ihtiyacı karşılamıyor

Hazırlayan:
MÜBECCEL İZMİRLİ

Her lisenin
derdi burada
da yakınma
konusu: Yer
darlığı.
Üstelik bina
için yer de
var, ama...

Eski öğrenci
şimdi müdürü
olduğu okulu
biraz da evi
gibi görüyor,
öğrenciler de
kardeşleri ve
çocukları...

OKULUN şimdiki müdiresi Nevvare Ünsal, Çamlıca Kız Lisesi'nin 1944 mezunu. Ünsal 1972'den beri bir zamanlar öğrencisi olduğu okulu yönetiyor.

30 929 METRE KARE olan geniş bahçede, Osmanlı İmparatorluğu'nun 34'üncü padişahı olan II. Abdülhamit'in saltanatı sırasındaki Hicaz Valisi ve Komutanı Bahriye Müşiri (Deniz Mareşali) Ahmet Ratip Paşa'nın yazlık köşküyle, meyve bahçesine 1969'da yapılan anabina ve birkaç müştemilât bulunuyor bugün. Tarihi bina, günümüzde yemekhane ve yatakhane olarak kullanılmakta. 1969'da yaptırılan yeni binada ise derslikler, laboratuvar ve yönetici odaları bulunmaktadır.

Eski bina gerçekten bir mimari şaheseri. Ancak, saltanatlı günlerinden bu yana öylesine yıpranmış ki, çeşitli tarihlerde gördüğü onarımlar da yenilenmesine değil, artık yalnızca ayakta kalmasına yardım ediyor. Adı geçen binada 54 oda var. Kapı ve pencereler Viyana'da imal edilip getirilerek yapıya monte edilmiş. Mermerleri beyaz kesme, iç

merdivenlerindeki basamaklar yekpare. Merdiven trabzanları son derece değerli Bakara kristallerinden olup silindirik biçiminde. Bütün kapı ve pencereler oyma sanatçıları tarafından bir kuyumcu hüneriyle mücevher gibi işlenmiş. Merdiven başları kristal avizelerle süslü. Duvarların tavanla birleştiği ortak çizgiler üstünde son derece zarif, ince mimari süslemeler yer alıyor. Çinili banyo ise, tam anlamıyla bir sanat şaheseri.

Sözünü ettiğimiz bu bina, 13 aralık 1914'de Acıbadem Yatılı Nümu-ne Kız Okulu olarak öğretime açılmış, iki yıl sonra Çamlıca Kız Sultanisi adını almış, daha sonra da sultanî adının liseye çevrilmesiyle Çamlıca Kız Lisesi olmuştur. 6 ekim 1922'den sonra, bilinmeyen bir nedenle ortaokul haline getirilmiş. 1934 yılına kadar kız ortaokulu olarak faaliyet göstermiştir. Bu arada kısa bir süre de erkek öğretmen o-

ÇAMLICA KIZ LİSESİ'nde bir ders saati. Bugün 1682 genç kızın öğrenim gördüğü okulun mezunlarından yüzde 75'i fakülte ve yüksek okullara girebiliyor. Lise'nin bir özelliği de öğretmen ve öteki görevlilerden çoğunun Çamlıca Kız Lisesi mezunu olmaları. Öğrenciler yetenekli eğitimcilerin elinde.

kulu olduğunu görüyoruz. 1938 - 1939 ders yılına kadar bina boş bırakılmış, bu tarihten başlayarak Erenköy Kız Lisesi'nin şubesi olarak açılmış. Erenköy Kız Lisesi'nin o ders yılında parasız yatılı imtihanlarını kazanan öğrencilerle yine bu lisede parasız yatılı okuyan öğrenciler, Çamlıca Kız Lisesi'ne nakledilmiş. Aynı ders yılında orta I, II, III; Lise I ve II sınıflar kurulmuştur.

O yılların sınıflarında eşya olarak yalnızca bir öğretmen kürküsüyle tabureler bulunuyordu. Öğrenciler bu tabureleri sınıflarla yemekhane arasında getirip götürerek öğrenimlerini sürdürürken, dönemin müdürü merhum Cevdet İzrap Barlas, okulun bugünkü beden eğitimi salonunu marangoz atelyesi haline getirmiş, insanüstü çalışmasıyla 1939 ders yılında eksikleri tamamlatarak okulu normal öğretime başlatmıştır. Cevdet İzrap Barlas, sağlığının bozuk olduğu yıllarda bile gerçek bir baba sevecenliğiyle örnek bir eğitmeni olarak görevini yapmış bir öğretim görevlisidir. Kendisiyle görüştüğümüz şimdiki müdür Nevvare Hanım, eski bir öğrencisi olarak hocasını saygıyla anıyor bu yüzden.

Cevdet İzrap Barlas'tan sonra sırasıyla Nuriye Hekimoğlu, Feraset Tunç, Macit Karakurum, Nesip Yağmurdereli ve Nevvare Ünsal, okul müdürlüğü görevini yürütmüştür. Halen bu görevde bulunan Bayan Ünsal, Çamlıca Kız Lisesi'ne 1938 - 1939 yılında orta I öğrencisi olarak girmiş; 1934 - 1944 ders yılında liseyi bitirerek üniversiteye devam etmiş ve Fen Fakültesi Biyoloji bölümünü bitirmiştir. Sonra çeşitli şehir ve okullarda görev almış. Bu arada Konya Kız İlköğretmen Okulu Müdürlüğü, Fatih Kız Lisesi Müdürlüğü ve Millî Eğitim Bakanlığı bakanlık müfettişliği görevlerinden geçip mezun olduğu liseye 1972 yılında müdür olarak atanmıştır. Ünsal Hanım,

bu görevden ayrı bir zevk duyduğunu, çocukluk günlerini her gün yeniden yaşama güzelliğinin başka hiç bir şeyle ölçülemeyecek kadar değerli olduğunu özellikle belirtiyor.

Çamlıca Kız Lisesi'nde bugün 1682 öğrenci öğrenim görmekte. 490 yatılı öğrencinin 252'si devlet parasız yatılı imtihanlarını kazanmış. Kadrolu 53 öğretmen görev yapıyor. İstanbul Çamlıca Kız Lisesi'nde de benzer liselerde olduğu gibi, Bakanlık emirlerine ve Türk Millî Eğitimi amaçlarına uyacak şekilde yürütülen eğitim ve öğretim, tam bir disiplin içinde başarılı olmaktadır. Mezun öğrencilerin % 75'i fakülte ve yüksek okullara burada kazandıkları bilgilerle girebiliyorlar. Öğrenciler çalışkan ve disiplinli. Sorunları rehberlik saatlerinde ilgili rehber öğretmenlerce çözümlenmektedir. Okulun öğretim kadrosunu oluşturan öğretmenler de en az öğrencileri kadar çalışkan, görevlerini seven, yetenekli eğitimciler. Lise'nin bir özelliği, öğretmen ve memurların büyük çokluğunun Çamlıca Kız Lisesi mezunlarından olması. Sözel Müdürlük Baş Yardımcısı ve matematik öğretmeni Müşfika Yalazkan, kimya öğretmeni Bülbin Şarlan, yine matematik öğretmeni Tülay Hamşioğlu, tarih öğretmeni Emine Gürakın, beden eğitimi öğretmeni Buda Şakar, iç hizmetler şefi Saadet Önder, memurlardan Sahavet Erseyrek, Gülser Yürüden, Sündüs Erseyrek bu gurubu oluşturuyorlar. Yine bu öğretmenlerin öğretmeni durumundaki biyoloji öğretmeni Fehamet Çandarlıoğlu'nun, görevine yetiştirdiği kızlarıyla birlikte ilk günün şevk ve heyecanı ile devam etmesini, ilgililer çok az rastlanan bir mutluluk örneği olarak tanımlamakta.

İstanbul Çamlıca Kız Lisesi'nde uyumlu bir çalışma düzeninin varlığı hemen belli oluyor. Okulun fizik-

kimya-biyoloji laboratuvarlarıyla eski köşk binasındaki çok zengin kitaplık çalışır durumda. Bölümün memuru Nezihe Uğurlu da 1975 - 1976 ders yılı mezunlarından. Laboratuvarlar araç, gereç bakımından zengin. Folklor çalışmaları, izci örgütlenmesi var. Okullararası karşılaşmalara katılma oranı yüksek. En büyük eksikleri kapalı bir konferans salonunun bulunmaması. Böyle bir salonun yokluğu da en çok anma günlerinde kendini duyuruyor.

Bünyelerinde iyi örgütlenmiş durumda olan okul aile birliğiyle okulu koruma dernekleri de uyumlu bir çalışma içinde okul ve öğrencilere

yardımcı kuruluşlar. Özellikle öğrenci ihtiyaçlarının karşılanmasında, yine yetenekli yoksul öğrencilerin öğrenimlerini yatılı olarak sürdürmelerinde kullanılıyor.

Tarihi değeri olduğu halde ne yazık ki ömrünü dolduran ve bu arada Türk eğitim tarihine yıllarca hizmet vermiş olan köşk, artık birçok yanıyla hizmetini aksatmaya başlamıştır. Onarım kabul etmediği halde her gün bir yanı onarım istemektedir. Arazisi çok geniş olan bu kuruluşa yeni bir yapının eklenmesiyle ihtiyacın karşılanabileceğini belirtiyor ilgililer. Çünkü geçmiş yıllarda bir sayfiye yeri olan Acıbadem, günümüzde çıg gibi büyüyen bir

OKUL kütüphanesinde grup çalışmaları. Eski köşk binasındaki kitaplık, çok okullarla kıyaslanmayacak kadar zengin ve değerli kitaplara sahip.

YÖNETİCİLER ve öğretmenler birarada. Okulun eğitim kadrosunu oluşturan öğretmenler görevlerini seven, çalışkan ve yetenekli eğitimciler. Öğrencilerin çeşitli sorunlarına rehberlik saatlerinde ilgili rehber öğretmenlerce çözüm aranıyor. Lisede uyumlu bir çalışma düzeninin varlığı belli oluyor.

ÇAMLICA KIZ LİSESİ 6. sınıfı Millî Güvenlik dersinde.

Çamlıca'daki güzel lise

şehirleşme ortamı. Semt halkı çocuklarını bu liseye vermek istediği halde, kurulu sınıfların sayısı ve yoğunluğu ile, artan öğrenci sayısına karşılık verilemiyor. Bu büyük ihtiyaç ilgili makamlarca ele alınır ve yeni bir bina yapımına gidilirse, sorunları çözümlenmiş olacak.

Yukarıya aldığımız haklı yakınma ve dilek, durumu içinden yaşadıkları için tedirginliği de içlerinde duyan ilgililere ait elbette. Devlet yardımını gerektiren çok önemli bir sorun bu. Yerine getirilmesi gerekli bir millî eğitim görevi. Seri yazımızın bir amacı da bu gibi konulara yönelik zaten: Eksik ve yanlışları, unutulmuş görevleri, dayanışma gerekliliğini gücümüz ve iyi niyetimiz ölçüsünde ortaya koyabilmek. Gerçi hükümet her yıl yeni olarak şu kadar lisenin açıldığını ve dolayısıyla bilmem ne kadar gence daha orta öğretimin ikinci kademesine devam imkânı sağlandığını iftiharla ilân ediyor. Ama, işin bir de bu yanı var. Yani kurulu müesseselerin onarımı ve artan öğrenci sayısı karşısında yetersiz hale gelmesi. Bu ihtiyaçların karşılanmasının da en az yeni lise açmak kadar önemle e-

le alınması gerekir. Bu konudaki ihmal ister istemez bu alana yapılacak harcamaları arttıracaktır. Ancak... 30 929 m.²lik bu harikulâde yeşil alan, yani İstanbul'un Anadolu yakasındaki son ağaç gölgeleri ve son kuşlardan, son rüyadan ibaret eski bahçeye belirli bir bölümüyle de olsa nasıl kıyılır, bu derece önemli bir hizmet uğruna bile olsa, bu bölünme nasıl olur, diye kendi kendime düşünüyorum. İstanbul'un her bucağı için yüreği ayrı bir ateşle yanmış, bir başka humma ile titremiş büyük vatan ve tarih şairi:

«İnsan bilir cihanda nedir
ömrünün sonu
Ömründe bir dakikacık etmez
hayal onu
Hiç şaşmayan saat gibi işler
durur kader
Bir gün saat çalar çok uzaktan
gelir haber...»

derken, sona yaklaşan insan ömrü yerine ömrünü dolduran gün görmüş bir tabiat köşesinin, soylu bir bahçenin alın yazısını dile getirmek istemiştir belki de. Oysa, bütün ölümler ve bütün kayıplar ne kadar güzeldir! Dönmeyecekleri için...

OKULDA, özellikle fizik, kimya ve biyoloji laboratuvarlarında, modern ders araçlarıyla uygulamalı çalışmalar yapılıyor. Biyoloji laboratuvarında bir ders.

